

Tussentijds Bericht 3

Onderzoeksplaats Sociale Inclusie en Levensbeschouwing van Mensen met een Verstandelijke Beperking

Doel van de onderzoeksplaats is de sociale inclusie van mensen met een verstandelijke beperking te bevorderen en daarbij de rol van geloofsgemeenschappen - christelijk, islamitisch of anders - centraal te stellen in het onderzoek. Sociale inclusie betekent het onderhouden van sociale relaties, het behoren tot een gemeenschap vergezeld van de ervaring ergens echt bij te horen (*beloning*).

De Onderzoeksplaats Sociale Inclusie en Levensbeschouwing van Mensen met een Verstandelijke Beperking onderzoekt de bijdrage van geloofsgemeenschappen aan sociale inclusie van mensen met een verstandelijke beperking. De onderzoeksplaats maakt onderdeel uit van de Bijzondere Leerstoel Diaconaat.

Onderzoeker
dr. André Mulder

EEN BEGIN VAN DE OOGST

Hoewel ik nog maar 18 maanden bezig ben worden er al enkele resultaten zichtbaar van de onderzoeksplaats. In de vorige nieuwsbrief verwees ik al naar het Rapport Handelingsverlegenheid rond LVB'ers Team GV waarin de uitdagingen voor het omgaan met jongeren met een licht verstandelijke beperking worden beschreven.

Inmiddels is ook het rapport over het landelijke beeld van de relatie tussen kerken en mensen met een verstandelijke beperking online gepubliceerd. Je vindt het [hier](#).

In het komende nummer van Tijdschrift Geestelijke Verzorging schrijf ik over de uitdaging die jongeren met een licht verstandelijke beperking opleveren voor de samenleving als geheel, en voor geestelijk verzorgers in het bijzonder. Ook is er een opbrengst uit de Kenniswerkplaats te melden. Marco van Delft, geestelijk verzorger bij 's-Heeren Loo, heeft zijn masterscriptie in het kader van zijn opleiding tot geestelijk verzorger aan de Vrije Universiteit met een mooi cijfer afgerond. Hij vertelt er zelf over in deze nieuwsbrief (zie hieronder).

Landelijk Onderzoek betrokkenheid van geloofsgemeenschappen

GESPREEK VGVZ

De resultaten van de landelijke enquête over de relatie tussen geloofsgemeenschappen en mensen met een verstandelijke beperking die in instellingen wonen zijn besproken met de Werkveldraad Mensen met een Beperking van de Vereniging Geestelijk Verzorger (VGVZ) en met een afgevaardigde van de Commissie Wetenschap van de VGVZ. Onderwerpen uit het gesprek waren

- de vergrijzing van de groep geestelijk verzorgers in dit werkveld
- de competenties van geestelijk verzorger die nodig zijn in relatie tot wat opleidingen bieden in hun curricula, wat zorgt voor een lange inwerkperiode en

onbekendheid van studenten met het werkveld

- de uitdagingen die de groei van het aandeel jongeren met een licht verstandelijke beperking aan geestelijk verzorgers stelt en de mogelijkheden voor kennisdeling

Over deze onderwerpen houden we contact en worden vervolgstappen bedacht.

VACATURES

Als vervolgacties op de landelijke enquête heb ik met een groot aantal geestelijk verzorgers gesprekken gevoerd over de mogelijkheid van praktijkverbetering. Als resultaat van die gesprekken zijn er onder meer 4 plekken opengesteld voor studenten om onderzoek te doen. De vacatures vind je hier [vacatures](#). Een voorbeeld is een opdracht voor een evaluatieonderzoek naar de zaterdagactiviteiten voor en met mensen met een verstandelijke beperking van KERKPLEIN van Samen010 in Rotterdam. Wat zijn de succesfactoren van de Zaterdagactiviteiten voor en met mensen met een verstandelijke beperking en wat kan er verbeterd worden? Met dit onderzoek helpen we kerken en zorgorganisaties inclusieve activiteiten te ontwikkelen!

Kenniswerkplaats

en praktijk met elkaar in gesprek werden gebracht, onder deskundige begeleiding van dr. A. Mulder (KWP) en dr. G. Blaauwendraad (VU). Ik heb onderzocht hoe mensen met een licht verstandelijke beperking gemeenschapsvormende activiteiten, georganiseerd door geestelijk verzorgers, beleven en waarderen. Vervolgens heb ik de uitkomsten vergeleken met de door de VGVZ geformuleerde doelstelling van geestelijke verzorging te weten het 'bevorderen van spirituele groei, veerkracht, weerbaarheid, eigen regie en het verminderen van kwetsbaarheid' (VGVZ, 2015, p. 10). Negentien mensen met een LVB (respondenten) hebben openhartig verteld over hun ervaringen. Een belangrijke opbrengst van dit onderzoek is dat mensen met een LVB een andere nadruk leggen dan de VGVZ. De respondenten waarderen in de gemeenschapsvormende activiteiten met name 'het geaccepteerd, gezien, gehoord en gekend zijn', 'het hebben van een plaats waar verdriet en vreugde kan worden gedeeld', en 'het serieus mogen meedoen met je talenten en ideeën'. In plaats van de optimistische begrippen 'bevorderen', 'groei' en 'verminderen' spreken zij liever over 'een plek waar aandacht en eerbijheid is zodat je jezelf kunt zijn inclusief je kwetsbaarheid en afhankelijkheid'. Het verdient aanbeveling nader te onderzoeken in hoeverre de formulering van de VGVZ voldoet voor mensen die kwetsbaar zijn en blijven bijvoorbeeld ten gevolge van een LVB. Het onderzoeksverslag vind je [hier](#)

Marco van Delft

ERVARINGEN VAN EEN STUDENT

Marco van Delft

Afgelopen half jaar heb ik als masterstudent Spiritual Care (VU) in het kader van de KWP een onderzoeksstage gedaan. Wat mij betreft een prettige samenwerking waarin theorie

PLG

Binnen de professionele leergemeenschap (PLG) is het team Geestelijke Verzorging van 's- Heeren Loo hard bezig geweest met hun onderzoeksvraag: **Hoe kan het team GV LVB'ers ondersteunen op manieren die passen bij de behoeften en kenmerken van deze doelgroep?** Op basis van interviews met cliënten hebben de geestelijk verzorgers zich een beeld gevormd van wat hen gelukkig maakt, en waar kansen liggen voor geestelijk

Protestantse Theologische Universiteit

Dr. A. Mulder, Senior Researcher Endowed Chair of Diaconia

M (+31) 6 19074096

E a2.mulder@pthu.nl | www.pthu.nl | [LinkedIn](#)

verzorgers om hen te ondersteunen. De komende maanden gaan ze samen met LVB'ers activiteiten ontwerpen en uittesten. Ook gaan ze oefenen in het beschikbaar zijn voor cliënten vanuit de benadering van presentie. Na de soms wat taaie fase van data verzamelen en analyseren komt nu de fase van dromen, ontwerpen, uitproberen en evalueren: een spannende en inspirerende tijd.

NIEUWE STUDENTEN IN DE KWP

Per september starten twee nieuwe studenten in de KWP:

- Hein van der Kamp zal in het kader van zijn studie theologie en levensbeschouwing aan VIAA Hogeschool (Zwolle) een onderzoek doen naar mogelijkheden om de relatie tussen geloofsgemeenschappen en de geestelijk verzorgers van Ipse De Bruggen (Zwammerdam) te verbeteren.
- Timo van Kempen zal in het kader van zijn opleiding aan het Remonstrants Seminarium (Amsterdam) onderzoek doen bij Abrona (Soesterberg) in het kader van het project Talent Scouting.

Slot

Op 22 juni mocht ik op de werkveldconferentie van de opleidingen Theologie en Levensbeschouwing van VIAA Hoogeschool (Zwolle) spreken over het thema Sprakeloos geloven. Ik thematiseerde hoe geloven door de eeuwen heen veelal bepaald is geweest door kennis, door weten over God, Bijbel, belijdenis met vormen van vieren en leren die vooral bepaald werden door kennisoverdracht. Deze praktijk sluit mensen uit die over minder cognitieve vaardigheden beschikken, zoals mensen met een verstandelijke beperking. Een opvatting van geloven als doen besprak ik als alternatief. Na de lezing waren er workshops die gericht waren op de zintuigen (zien, horen, voelen, ruiken) en konden allerlei ervaringen worden

opgedaan die het perspectief op geloven deden verschuiven naar het lichaam. Een inspirerende middag die aan het denken zette!

Graag tot een volgend bericht. Deze nieuwsbrief heb je ontvangen vanuit een eerder contact met mij. Voel je vrij om hem door te sturen naar iemand waarvan je denkt dat zij of hij interesse heeft voor dit onderwerp. Ook kan het zijn dat je bij het lezen van de oproep hieronder iemand in gedachten hebt. Schroom niet die persoon op de hoogte te brengen van de oproep. Alvast bedankt!

Heb je een vraag over mijn werk of mocht je een volgend bericht niet meer willen ontvangen, geef dat dan even door via a2.mulder@pthu.nl. Bedankt en graag tot ziens!

André Mulder

Oproep

Ik ben op zoek naar:

- 1. Studenten die een onderzoeksopdracht voor stage of scriptie willen doen over het thema sociale inclusie van mensen met een verstandelijke beperking en de rol van geloofsgemeenschappen en gebruik willen maken van de voordelen van de Kenniswerkplaats. Kijk op de info pagina: [klik hier](#)*
- 2. Geestelijk verzorgers die ruimte willen bieden aan een stage- of onderzoeksplaats voor theologiestudenten of voor social work studenten. Neem s.v.p contact via a2.mulder@pthu.nl of 0619074096.*
- 3. Geestelijk verzorgers of predikanten die mee willen doen met het project Talent Scouting: het verbinden van mensen met een mensen verstandelijke beperking met mensen uit de geloofsgemeenschap door het erkennen van hun talenten. Neem s.v.p. contact op via a2.mulder@pthu.nl of 0619074096.*

Protestantse Theologische Universiteit

Dr. A. Mulder, Senior Researcher Endowed Chair of Diaconia

M (+31) 6 19074096

E a2.mulder@pthu.nl | www.pthu.nl | [LinkedIn](#)